

Národní srovnávací zkoušky (NSZ) Scio – stručný souhrn faktů

Vypracovala společnost Scio · květen 2026 · uvedená data se vztahují k sezoně 2025/2026, pokud není uvedeno jinak

Hlavní teze

NSZ nejsou sociální bariérou – využívá je dnes 100 fakult v ČR a SR jako svobodnou volbu pro férové, srovnatelné a transparentní přijímací řízení. V dokumentu předkládáme aktuální data o ceně zkoušek, počtech pokusů, sociálních slevách i zpětné vazbě uchazečů, která argument o „sociální bariéře“ nepotvrzují.

Počet fakult využívajících NSZ v přijímacím řízení

Využití NSZ	Povinné	Nepovinné	Celkem
České fakulty	31*	34	65
Slovenské fakulty	9	26	35
Celkem	40	60	100

*Z toho část pouze pro vybrané studijní programy nebo zahraniční uchazeče.

Kontext: V ČR existuje cca 140 fakult veřejných vysokých škol – výsledky NSZ tedy nějakým způsobem zohledňuje necelá polovina z nich. V sezoně 2025/2026 NSZ nově povinně využívá 6 dalších fakult (mj. FF UK, ČVUT, TUL, UTB ve Zlíně, ČZU, UCM v Trnavě). V sezoně 2025/2026 se NSZ zúčastnilo přes 42 000 uchazečů. Přihlášku na vysoké školy podalo v akademickém roce 2025/2026 odhadem 150–160 000 unikátních uchazečů.

Proč si fakulty NSZ vybírají

Akceptace výsledků NSZ je vždy rozhodnutí dané fakulty. Někde využívají NSZ jako povinnou součást přijímacího řízení, jinde jako alternativu nebo doplněk k vlastním přijímacím zkouškám.

- **Kvalita testů.** Vývoj kvalitního testu trvá rok i déle, podílí se na něm stovky odborníků. Každý test má garanta, autory, oponenty, prochází pilotáží a po proběhnutí i veřejnou oponenturou.
- **Přenositelnost výsledků.** Jeden výsledek lze uplatnit na desítkách fakult v ČR i SR, které NSZ uznávají.
- **Dostupnost v čase a místě.** Možnost vybrat si z několika termínů, absolvovat test na řadě míst po ČR i SR, nebo online z domova – to jsou výhody, které žádný jiný systém v Česku nenabízí.
- **Férovost.** Testy (zejména studijních předpokladů) jsou nezávislé na typu či kvalitě středoškolského studia. V kombinaci s přenositelností a dostupností to fakulty vnímají jako něco, co boří sociální bariéry pro uchazeče.
- **Úspora interních kapacit.** Fakulty se nemusí věnovat administraci masivního přijímacího řízení a mohou se soustředit na odbornou část.

- **Transparentnost procesu.** Veřejná oponentura, ve které může každý uchazeč zpochybnit konkrétní úlohu, je mechanismus, který v Česku nikde jinde neexistuje a i v zahraničí téměř nemá obdoby.

Sociální dostupnost NSZ

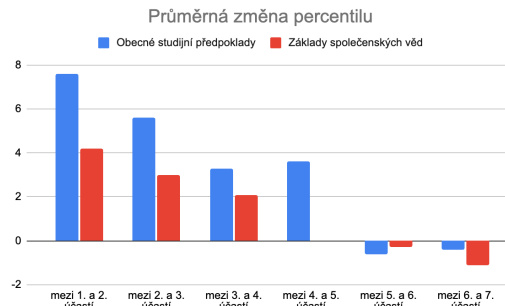
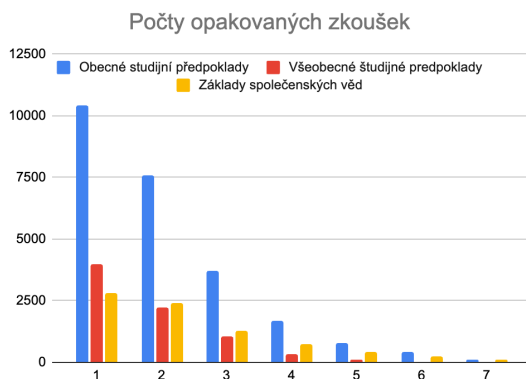
Máme propracovaný systém sociálních slev. Prakticky každý uchazeč, který o slevu požádá a doloží nárok, ji dostane. V letošní sezoně jsme okruh oprávněných rozšířili a zájem o slevu meziročně výrazně vzrostl.

- **Termíny zdarma.** Socioekonomicky znevýhodnění uchazeči, kteří doloží nárok (např. přídavek na dítě, sociální stipendium, příspěvek na bydlení), mají libovolný počet zkoušek v rámci NSZ zdarma.
- **Příspěvek na přípravu.** Kromě toho dostávají k dispozici přípravné materiály do hodnoty až 2 200 Kč (cvičebnice, online testy, kurzy s lektory).
- **Letošní rozšíření.** Pro sezonu 2025/2026 jsme rozšířili okruh oprávněných žadatelů o uchazeče z dětských domovů a obdobných zařízení a zjednodušili prokazování nároku.
- **Poukazy od fakult.** Některé fakulty samy vystavují svým uchazečům slevové poukazy. V sezoně 2024/2025 byly využity na téměř 9 400 zkoušek.
- **Jednoduchá administrativa.** Žádost je jednoduchá – podává se přes online formulář. Specifické případy posuzujeme individuálně.
- **Schvalování slev.** Většina žadatelů slevu dostane. Zamítáme jen menšinu žádostí, a to hlavně kvůli chybějícím dokladům, které lze doplnit a žádost podat znovu. Letos jsme schválili o 150 % sociálních slev více než loni.

Vícenásobné pokusy a opakování zkoušek

Více pokusů uchazeče nezvýhodňuje – data to potvrzují. Možnost opakování zkoušek odstraňuje stresový faktor a nevyřazuje kvalitní uchazeče, kteří zrovna v den konání zkoušky neměli „svůj den“.

- **Zlepšení je minimální.** Mezi prvním a druhým pokusem se uchazeč zlepšil řádově o jednotky percentilových bodů.
- **Více termínů ≠ lepší výsledek.** U uchazečů, kteří přijdou na pět nebo šest termínů, pozorujeme dokonce mírný pokles výsledku.
- **Proč to tak je?** Test OSP měří kognitivní schopnosti, které jsou v čase stabilní a náročnost testu ve všech termínech stejná. Není to o „biflování“ – nejde se na něj naučit.
- **Realita účasti.** V průměru 1,95 termínu na uchazeče v aktuální sezoně.
- **Psychologický efekt.** Přijetí na VŠ je velký životní milník – že rozhodnutí o něm nemusí stát na jednom dni, kdy uchazeč není ve formě, je za nás správné řešení.

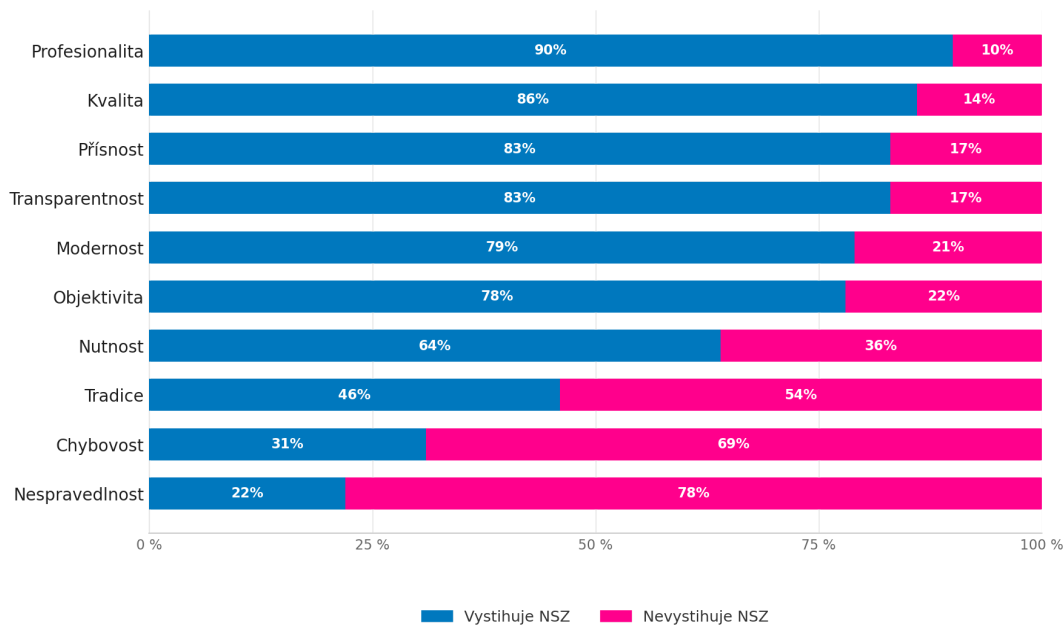
Co o NSZ říkají účastníci zkoušek

Data z anonymních dotazníků Scio mezi účastníky NSZ.

Vnímání NSZ jako součásti přijímacího řízení (10/2022, n = 2 564)

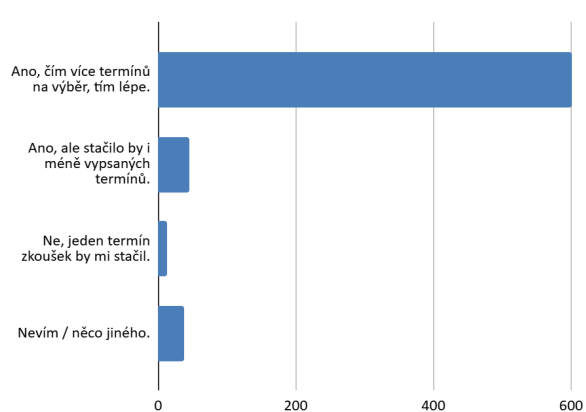
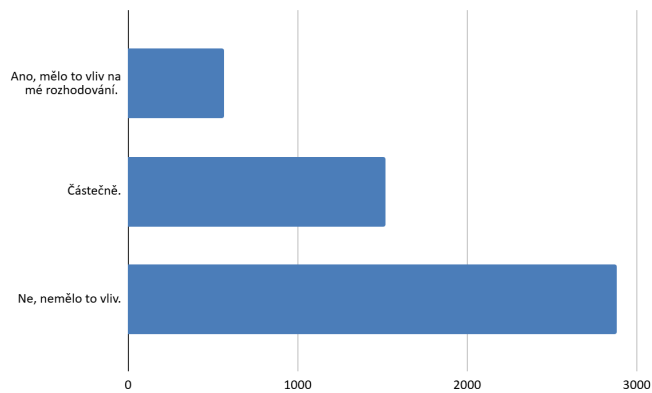
- **47,3 % uchazečů** považuje skutečnost, že fakulta využívá NSZ, za **výhodu nebo velkou výhodu**, jen 13,3 % uchazečů to považuje za nevýhodu.
- **Fakulty, které mají přijímací zkoušky, asociuje s vyšší kvalitou 63,9 % uchazečů** (skóre 4–5 z 5), s férovostí 54,0 %, s prestiží 55,3 %.

Vnímání NSZ účastníky zkoušek (3/2025, n = 1 762)

Vliv ceny zkoušky na rozhodování o účasti na NSZ (3/2023, n = 5033)

Výhodnost více termínů NSZ během školního roku (2/2023, n = 766)

Více informací

- Vše o NSZ: www.scio.cz/vse-o-nsz
- Fakta vs. mýty o NSZ: www.scio.cz/fakta-vs-myty-vse-co-jste-ne-vedeli-o-narodnich-srovnacich-zkouskach